

รายงานการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด
Report on Assessment of The Student Care And Assistance
System Project at Khlung Ratchadaphisek School, Secondary
Educational Service Area Office of Chanthaburi and Trad.

ปริญวิศว์ วงษ์จันทร์¹

Pariyawit Wongchan

Received: 2022-07-10 Revised: 2022-07-20 Accepted: 2022-07-26

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ตามรูปแบบ CIPP model ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร 4 คน ครู 30 คน ผู้ปกครอง 60 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง และนักเรียน 216 คน ได้จากการสุ่มแบบโควตา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 ชุด คือ 1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.24-0.80 ค่าความเชื่อมั่น 0.89 2) แบบสอบถามสำหรับครู มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.22-0.79 ค่าความเชื่อมั่น 0.90 3) แบบสอบถามสำหรับนักเรียน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.23-0.77 ค่าความเชื่อมั่น 0.87 และ 4) แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.21-0.81 ค่าความเชื่อมั่น 0.92 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์

¹ ผู้อำนวยการโรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี
E-mail: pariyawit03@gmail.com

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเทียบเกณฑ์การประเมิน โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของสภาวะแวดล้อมโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลรัฐชาติวิเศษ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากในด้านความต้องการจำเป็นของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการและความเป็นไปได้ของโครงการอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลรัฐชาติวิเศษ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ความพร้อมด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร สื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ เจตคติและสามารถในการดำเนินงานของครู ความพร้อมและศักยภาพของครู ความพอเพียงของงบประมาณ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการและผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินงาน ตามลำดับ

3. ผลการประเมินกระบวนการโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลรัฐชาติวิเศษ พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การคัดกรองนักเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา การส่งต่อ และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

4. ผลการประเมินผลผลิตโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลรัฐชาติวิเศษ พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม เจตคติและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต การรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การมีสุขภาพกาย สุขภาพใจ และสุขนิสัย และการมีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ตามลำดับ

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

This study was aimed at reporting on an assessment of the Student Care and Assistance System Project at Khlung Ratchadaphisek School under the Secondary Educational Service Area Office of Chanthaburi and Trad using the CIPP model in four areas consisting of context, input, process and product. The sample in this study consisted of four administrators, 30 teachers and 60 parents who were purposively sample and a quota of 216 students. The instruments used in this study were the questionnaire on a 5-level rating scale divided into four sets consisting of: 1) the questionnaire for administrators with a discrimination score per question of 0.24-0.80 and a reliability score of 0.89; 2) the questionnaire for teachers with a discrimination score per question of 0.22-0.79 and a reliability score of 0.90; 3) the questionnaire for students with a discrimination score per question of 0.23-0.77 and a reliability score of 0.87; and 4) the questionnaire for parents with a discrimination score per question of 0.21-0.81 and a reliability score of 0.92. Data was analyzed by analyzing mean scores and standard deviation before comparing with the assessment criteria of mean more 3.50.

The findings revealed the following:

1. Concerning results from assessing context suitability of the Student Care and Assistance System Project at Khlung Ratchadaphisek School, overall suitability was found to be at a high level. In the area of the project's needs and necessity, suitability was found to be at the highest level. In the area of project objectives and project feasibility, suitability was found to be at a high level respectively.

2. Concerning results from assessing input suitability of the Student Care and Assistance System Project at Khlung Ratchadaphisek School, overall suitability was found to be at a high level and at a high level in every area consisting of administrator leadership readiness, media and instruments used in the project, teacher attitude and work ability, teacher readiness and capacity, budget sufficiency, student participation in operations and parent and community participation, respectively.

3. Concerning results from assessing process suitability of the Student Care and Assistance System Project at Khlung Ratchadaphisek School, overall practices was found to be at a high level and practices at separate levels was found to be at a high level in every area consisting of student screening, student promotion and development activity, problem prevention and solution, referrals and knowledge of individual students, respectively.

4. Concerning results from assessing product suitability of the Student Care and Assistance System Project at Khlung Ratchadaphisek School, overall satisfaction was found to be at a high level and satisfaction was high in all of the following areas: students are independent, good membership in the family, school, community and society, attitude and basic vocational skills, love and value for the self and others, physical health, mental health and hygiene and skills in avoiding and preventing dangerous and undesirable behaviors, respectively.

Keywords: Project Assessment, Student Care and Assistance System

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 อาทิ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยกำหนดว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัยควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางการพัฒนาคนดังกล่าว มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตและสังคม (ปิยะวุฒิ ศรีชนะ, 2559) การบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็กให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา (พรวิมล กลั่นศรีสุข, 2564) เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็ปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการติดเกม ปัญหาการติดโทรศัพท์มือถือ ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหา

ครอบครัวยิ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต, 2551)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นนวัตกรรมที่เกิดจากความร่วมมือของกรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษาในอดีต ที่ช่วยให้โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นกลไกในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน และการแก้ไขปัญหานักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากสภาวะวิกฤตต่างๆ ได้อย่างปลอดภัย ส่วนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีกระบวนการและขั้นตอนสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพอย่างรอบด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

โรงเรียนขลุ่ยรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ได้ดำเนินการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่สะท้อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 2 ปี (ปี พ.ศ. 2561 - 2562) โดยได้ดำเนินการสวดคล้อยและสนองตอบต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มีการบูรณาการด้านความรู้และทักษะชีวิต มีการวิเคราะห์ สภาพปัญหาและบริบทของโรงเรียน ตลอดจนความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน แล้วนำไปกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปี มีโมเดลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขลุ่ยรัชดาภิเษก ที่ใช้ในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ใน 4 ประเด็น ดังนี้ 1) จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและมีมาตรฐาน 2) พัฒนานักเรียนเพื่อให้เป็นคนเก่ง ดี มีความสุข และปลอดภัย 3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียน และ 4) จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการดำเนินงานเริ่มจากการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกอบด้วย 1) ทีมนำ ได้แก่ ระดับผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง 2) ทีมประสาน ได้แก่ หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 3) ทีมทำ ได้แก่ ครูที่ปรึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครบทั้ง 5 ขั้นตอน ตามแผนงาน โดยได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศติดตาม และประเมินผลการ

ดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการพัฒนาศักยภาพครูผ่านการอบรม ประชุม สัมมนา และจัดทำคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ครูทุกคนมีความรู้ มีความเข้าใจ มีทักษะ และสามารถเข้าถึงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งยังมีการนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน กิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามแผนการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ให้ความสำคัญกับขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน (โรงเรียนชลบุรีราษฎร์ดรุณารักษ์, 2562)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่มีการเริ่มแพร่ระบาดปลายปี 2562 ที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นวงกว้าง รวมทั้งต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก เมื่อโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่อบรมให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน ต้องปิดสถานศึกษา เพื่อช่วยยับยั้งป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 และเพื่อรักษามาตรการความปลอดภัยของนักเรียน ครูบุคลากรทางการศึกษา แนวทางการจัดการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์ จึงเป็นทางเลือกที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียนและครูผู้สอน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นการส่งเสริมการพัฒนา การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่เด็กนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติได้ ซึ่งพระครูสังฆรักษ์สิงห์หทัย ฐิตธมโม (2563) ได้กล่าวว่า ในสถานการณ์โควิด-19 ระบาด เราควรเปลี่ยนให้ทุก ๆ ที่ให้กลายเป็นโรงเรียน เพราะการเรียนรู้ยังต้องดำเนินอยู่แม้เด็กนักเรียนไม่สามารถไปโรงเรียนตามปกติในหลายประเทศที่ประกาศมาตรการปิดโรงเรียน รัฐบาลมักจะออกมาตรการด้านการเรียนรู้มารองรับ ด้วยการเรียนทางไกลรูปแบบต่าง ๆ โดยพิจารณาจากเงื่อนไขความพร้อมด้านอุปกรณ์ ความพร้อมของพ่อแม่ และความพร้อมตามช่วงวัยของเด็ก สำหรับประเทศไทย ความท้าทายในการเปลี่ยนครั้งนี้ไม่ใช่แค่การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์โควิด-19 เท่านั้น แต่ควรเป็นการ “เปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส” ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีกว่าเดิม ดังนั้นมาตรการการเรียนรู้อย่างไทยจึงไม่

ควรปรับแก้กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ต้องปรับใหญ่ทั้งระบบการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกันและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของเด็ก ในขณะเดียวกันการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ควรดำเนินการตามขั้นตอนและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ โดยบูรณาการเข้ากับหลักการการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ทำทนายและต้องปรับแผนการดำเนินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาดพร้อมกับเตรียมมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบจากรูปแบบการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

จากสถานการณ์และการดำเนินงานโครงการดังกล่าวข้างต้น ผู้ประเมินในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนชลบุรีราชดาภิเชก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จันทบุรี ตราด จึงมีความสนใจที่จะประเมินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลบุรีราชดาภิเชก โดยเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP model ของ Stufflebeam and Shinkfiell (2007) ได้แก่ การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งรูปแบบการประเมินนี้ทำให้ได้สารสนเทศสำหรับใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน และนำไปประยุกต์ใช้ในการอธิบายและการตัดสินใจคุณค่าและคุณประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการ โดยคาดหวังว่าผลจากการประเมินโครงการดังกล่าวทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับการนำมาปรับปรุงและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อประเมินสภาวะแวดล้อมของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลุราษฎร์ราชภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด
- 2) เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลุราษฎร์ราชภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด
- 3) เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลุราษฎร์ราชภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด
- 4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลุราษฎร์ราชภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1) แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ และเครื่องมือประกอบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในและนอกสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, กรมสุขภาพจิต, 2551) ซึ่งโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนชลุราษฎร์ราชภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ดำเนินการเพื่อเป็นการส่งเสริม ป้องกัน พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัยจากสารเสพติด และมีความสุขในการดำรงชีวิต

การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนชลุราษฎร์ราชภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด มีการดำเนินงานที่เป็นระบบ เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะการดำเนินชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักในการปฏิบัติงาน โรงเรียนชลรักษ์ราชพิเศษ, 2562) โดยมีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้จักนักเรียนด้านต่างๆ ได้แก่ ความสามารถ สุขภาพ ครอบครัว เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับครูประจำชั้น ในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันหรือส่งเสริมพัฒนา รวมทั้งการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาได้ถูกทาง และรวดเร็ว

2. การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักเรียนปกติ คือ นักเรียนที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ และ 2) กลุ่มนักเรียนที่เสี่ยงหรือมีปัญหา คือ นักเรียนที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านการป้องกัน แก้ไข และการส่งเสริมพัฒนา ดำเนินไปอย่างมีทิศทางและมีความชัดเจน

3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน หมายถึง การสนับสนุนนักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูมีคุณภาพมากขึ้น และมีความภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะร่วมกันให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาและเป็นการช่วยนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหากลับเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพ โดยดำเนินการในเรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Home Room) การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การเยี่ยมบ้าน

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การป้องกันและการแก้ไขให้กับนักเรียน ครูจำเป็นต้องดำเนินการ มี 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา

5. ด้านการส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการส่งนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว การส่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) การส่งต่อภายใน คือ การที่ครูดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือครูฝ่ายปกครอง 2) การส่งต่อภายนอก คือ ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

2) แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการตั้งแต่ข้อมูล กระบวนการดำเนินงาน ผลลัพธ์ของโครงการ โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายและผลกระทบของโครงการ เพื่อพัฒนากระบวนการปฏิบัติ แนวทางแก้ไขปัญหาใช้ตัดสินใจและวางแผนต่อไป (Stufflebeam, 2002) ซึ่งในการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในครั้งนี้เป็นกระบวนการวัดที่มีการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบ เพื่อนำไปใช้ในการตรวจสอบผลการดำเนินงานและตัดสินคุณค่าในโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลธารวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ซึ่งในการประเมินครั้งนี้ได้ใช้รูปแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมิน ซึ่งเป็นคำย่อมาจาก C – Context หมายถึง สภาพแวดล้อม, I – Input หมายถึง ปัจจัยนำเข้า, P – Process หมายถึง กระบวนการ, P – Product หมายถึง ผลผลิต ซึ่งรูปแบบการประเมินนี้ทำให้ได้สารสนเทศสำหรับใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงานและนำไปประยุกต์ใช้ในการอธิบายและการตัดสินคุณค่าและคุณประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการ (Stufflebeam & Shinkfiell, 2007) ประกอบด้วย

1. การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context) หมายถึง การประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการจัดโครงการ ประกอบด้วย ความต้องการจำเป็นของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ และวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input) หมายถึง การประเมินความพร้อมเกี่ยวกับทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ความพร้อมด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ความพร้อมและศักยภาพของครู เจตคติและสามารถในการดำเนินงานของครู สื่อเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ความพอเพียงของงบประมาณ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินงาน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process) หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน การจัดป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อ

4. การประเมินผลผลิต (Product) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับผลที่ได้รับทั้งหมดจากการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ด้านรู้จักตนเอง ฟังตนเองได้ มีสุขภาพกาย สุขภาพใจ และสุขนิสัยมีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม และเจตคติและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลรัฐชาติเขก ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครู จำนวน 50 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 804 คน และผู้ปกครอง จำนวน 775 คน รวมทั้งสิ้น 1,634 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขนาดจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970) จากประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 310 คน และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนทุกด้านและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สามารถแบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

1. ผู้บริหาร จำนวน 4 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน และผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน
2. ครู จำนวน 30 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากครูที่ปรึกษาจำนวน 30 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 1 คน
3. นักเรียน จำนวน 216 คน ได้จากการสุ่มแบบโควตา (Quota sampling) โดยคำนวณค่าตามสัดส่วนของนักเรียนทุกห้องเรียน
4. ผู้ปกครอง จำนวน 60 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นตัวแทนเครือข่ายผู้ปกครองในแต่ละห้องเรียน จำนวน 30 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 2 คน

2) กรอบการประเมิน

การประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลรษฎาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ครั้งนี้มีรายละเอียดของประเด็นการประเมิน ได้แก่ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การตัดสินตามกรอบการประเมินดังนี้ ตารางที่ 1 แสดงประเด็นการประเมิน ได้แก่ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การตัดสิน

วัตถุประสงค์	ประเด็นการประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตัดสิน
1. เพื่อประเมินด้านสถานะแวดล้อม	1. ความต้องการจำเป็นของโครงการ 2. ความเป็นไปได้ของโครงการ 3. วัตถุประสงค์ของโครงการ	ผู้บริหารและครู ผู้บริหารและครู ผู้บริหารและครู	1. ผู้บริหารและครูมีความเห็นสอดคล้องกับผลในประเด็นอื่น 2. ความเหมาะสมด้านสถานะแวดล้อมของโครงการ	1. สรุบบริการและไปพิจารณาร่วมกับผลในประเด็นอื่น ๆ ว่าสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร 2. ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมด้านสถานะแวดล้อมของโครงการอยู่ในระดับมากขึ้นไป ($\bar{X} > 3.50$)

วัตถุประสงค์	ประเด็นการประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตัดสิน
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้น	1. ความพร้อมด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร 2. ความพร้อมและศักยภาพของครู 3. เจตคติและสามารถในการดำเนินงานของครู 4. สื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ 5. ความพอเพียงของงบประมาณ 6. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินงาน 7. นักเรียนมีส่วนร่วม	ผู้บริหารและครู ครู ครู ผู้บริหารและครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง นักเรียน	1. ความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ 2. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะด้านปัจจัยเบื้องต้น	ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการอยู่ในระดับมากขึ้นไป ($\bar{X} > 3.50$)

วัตถุประสงค์	ประเด็นการ ประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตัดสิน
	ร่วมในการ ดำเนินการ			
3. เพื่อ ประเมิน กระบวนการ	1. การรู้จัก นักเรียนเป็น รายบุคคล 2. การคัดกรอง นักเรียน 3. การจัด กิจกรรมส่งเสริม พัฒนานักเรียน 4. การจัดป้องกัน และแก้ปัญหา 5. การส่งต่อ	ผู้บริหาร ครู นักเรียน และ ผู้ปกครอง ผู้บริหารและ ครู ผู้บริหารและ ครู ผู้บริหาร ครู นักเรียน และ ผู้ปกครอง ผู้บริหารและ	1. คุณลักษณะ นักเรียน 2. ผู้บริหาร ครู นักเรียน และ ผู้ปกครองมี ความ คิดเห็นต่อ ระดับการ ปฏิบัติ กิจกรรม ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน	ค่าเฉลี่ยของระดับ การปฏิบัติด้าน กระบวนการ ดำเนินงานโครงการ อยู่ในระดับมากขึ้น ไป $(\bar{X} > 3.50)$

วัตถุประสงค์	ประเด็นการ ประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตัดสิน
		ครู	3. ความ เหมาะสม ด้าน กระบวนกา รดำเนินงาน โครงการ	
4. เพื่อ ประเมิน ผลผลิต	1. รู้จักตนเอง พึงตนเองได้ 2. มีสุขภาพกาย สุขภาพใจ และ สุขนิสัย 3. มีทักษะในการ หลีกเลี่ยง ป้องกัน อันตรายและ พฤติกรรมอัน ไม่พึงประสงค์ 4. รักและเห็น คุณค่าใน ตนเองและ	ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ครูและ ผู้ปกครอง ครูและ ผู้ปกครอง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง	1. คุณลักษณะ นักเรียน 2. ครู นักเรียน และ ผู้ปกครองมี ความพึง พอใจต่อ ผลผลิต โครงการ ระบบการ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน 3. ความ	ค่าเฉลี่ยของความ พึงพอใจด้าน ผลผลิตโครงการอยู่ ในระดับมากขึ้นไป ($\bar{X} > 3.50$)

วัตถุประสงค์	ประเด็นการประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตัดสิน
	ผู้อื่น 5. เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม 6. เจตคติและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต	ครู นักเรียน และผู้ปกครอง	เหมาะสม ด้านผลผลิต โครงการ	

3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ได้แก่ แบบสอบถามความเหมาะสมของโครงการในด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด สำหรับข้อเสนอแนะ แบ่งออกเป็น 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.80 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครู ที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.22 ถึง 0.79 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน ที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.77 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

ชุดที่ 4 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียน ที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.81 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของสภาวะแวดล้อม (Context) โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลรษฎาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นของโครงการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ วัตถุประสงค์ของโครงการ ($\bar{X} = 4.27$) และความเป็นไปได้ของโครงการ ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้น (Input) โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลรษฎาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความพร้อมด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.26$) สื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 4.13$) เจตคติและสามารถในการดำเนินงานของครู ($\bar{X} = 4.04$) ความพร้อมและศักยภาพของครู ($\bar{X} = 4.02$) ความพอเพียงของงบประมาณ ($\bar{X} = 3.97$) นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.80$) และผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ

3. ผลการประเมินระดับการปฏิบัติของกระบวนการ (Process) โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลรษฎาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยกิจกรรมการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงที่สุดอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.39$) การป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.22$) การส่งต่อ ($\bar{X} = 4.10$) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.01$) ตามลำดับ

4. ผลการประเมินระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับผลผลิต (Product) โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมา คือ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม ($\bar{X} = 4.21$) เจตคติและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต ($\bar{X} = 4.14$) การรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.11$) การมีสุขภาพกาย สุขภาพใจ และสุนทรีย์ ($\bar{X} = 3.97$) และการมีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context) โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในรายด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นของโครงการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนวัตถุประสงค์ของโครงการและความเป็นไปได้ของโครงการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้แก่ นักเรียนไม่สนใจเรียนในห้องเรียนทำให้นักเรียนมีผลการเรียนต่ำลง พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลและอบรมสั่งสอนลูก ปัญหาครอบครัวแตกแยก เมื่อนักเรียนมี

ปัญหาไม่มีใครคอยให้คำปรึกษา ปัญหานักเรียนติดเกมส์ ติดโทรศัพท์มือถือมีจำนวนเพิ่มขึ้น ปัญหาด้านการคบเพื่อน พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและยาเสพติด ล้วนส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนเอง ซึ่งโรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญมากในการดูแลเยาวชนของชาติให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ ดังนั้นผู้บริหารและครูจึงเห็นว่ามีความต้องการจำเป็นในการจัดดำเนินการโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมุ่งเน้นวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพ และเห็นว่ามีความเป็นไปได้ของโครงการอยู่ในระดับมาก ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ สอดคล้องกับ ปิยะวุฒิ ศรีชนะ (2559) ได้ประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพธารามพิทยาคาร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ สฤณี วิวาสุ (2564) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท โครงการมีความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ลลิตา วงทวี (2564) ที่ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ด้านความต้องการจำเป็นของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้ของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยด้านความพร้อมของการเป็นผู้นำของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ และเจตคติและสามารถในการดำเนินงานของครู ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด ได้แก่ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญจำเป็นของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วย ทีมนำ ได้แก่ ระดับผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง ทีมประสาน ได้แก่ หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และทีมทำ ได้แก่ ครูที่ปรึกษา และบุคลากรทางการศึกษา การเตรียมความพร้อมบุคลากร งบประมาณ สื่อ เครื่องมือต่างๆ มีการกำหนดเป็นนโยบายและแผนงานต่อเนื่อง รวมถึงมีการสื่อสารไปยังนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อมีส่วนร่วมในการดำเนินการจึงทำให้ปัจจัยเบื้องต้นดังกล่าวมีความพร้อมและเหมาะสมในการดำเนินการโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สมภพ สุขพัฒนานรากุล (2558) ที่ศึกษาการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมและรายด้านมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ บุคลากร สื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน และงบประมาณ เช่นเดียวกันกับ ปิยะวุฒิ ศรีชนะ (2559) ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพ้นงามพิทยาคาร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยหรือทรัพยากร มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก และ สฤทธ์ วิวาสุ (2564) ที่ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น โครงการมีความเหมาะสมด้านภาคีเครือข่าย ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ลลิตา วงทวี (2564) ที่ศึกษาประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านบุคลากรมี

ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านบริหารจัดการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลราษฎรดิษเกษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจากความร่วมมือร่วมใจของนักเรียน ครูทุกฝ่าย และการสนับสนุนอย่างดียิ่งของผู้ปกครอง อีกทั้งมีผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาประจำโรงเรียน ร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นในทุกขั้นตอน ได้แก่

3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนชลราษฎรดิษเกษกมีการใช้วิธีการอย่างหลากหลาย โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง เพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ดูแลการเข้าแถวในตอนเช้า ตรวจสอบการเข้าเรียนรายชั่วโมง การเยี่ยมบ้าน ความประพฤติ แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) ข้อมูลนักเรียนด้วยแอปพลิเคชัน PS SCHOOL ที่พัฒนาตามบริบทของโรงเรียน โครงการการประชุมผู้ปกครอง สอบถามและสัมภาษณ์นักเรียน ศึกษาข้อมูลจากกระเปาะนักเรียนสะสม แบบบันทึกการตรวจสุขภาพและแบบวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล เพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในด้านการเรียน สุขภาพ ร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ การคุ้มครองนักเรียน ยาเสพติดความปลอดภัย และด้านเพศ จัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการดำเนินงานสู่กระบวนการขั้นต่อไป มีการดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด

3.2 การคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาดำเนินการคัดกรองนักเรียนโดยใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่เป็นปัจจุบันมาดำเนินการ มีการใช้เครื่องมือในการคัดกรองที่มีคุณภาพ ครอบคลุม ซึ่งสามารถคัดกรองนักเรียนและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามสภาพจริง และนำข้อมูลมาจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ครูที่ปรึกษาร่วมประชุมเพื่อพิจารณาเกณฑ์การคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้องและทันเวลา โดยจัดเก็บผลการคัดกรองเป็นความลับ

3.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน โรงเรียนชลรัฐดาภิเชกได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการส่งเสริม พัฒนาศักยภาพนักเรียนในด้านวิชาการ ศิลปะ ดนตรี และ กีฬา ตามความสนใจของแต่ละบุคคลอย่างหลากหลาย การบริการให้คำปรึกษา จัดทำคลินิก เสมารักษ์ ศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น จัดกิจกรรมสวดมนต์ ทำสมาธิเสริมสร้างด้วยสติ เชิญวิทยากร มาให้ความรู้แนวทางการศึกษาต่อ การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากภัยยาเสพติด หรือเมื่อเผชิญกับเหตุร้าย ความปลอดภัยทางท้องถนน กิจกรรมห้องเรียนสีขาว รมรงค์ เสริมสร้างประชาธิปไตย กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมชุมนุม ตามความถนัดและความสนใจ เพื่อให้เกิด ความสัมพันธ์อันดีต่อกันมากขึ้น จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดหาและผลิตสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอ สอดคล้องกับธรรมชาติของทุกวิชา เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพและทักษะชีวิตของนักเรียน

3.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการวิเคราะห์บริบททุกด้านของ สถานศึกษา เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา ความพร้อม ความสามารถ เพื่อพัฒนา ส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนทุกกลุ่ม มีการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี (Case Study) โดยครูที่ปรึกษาดำเนินการเฝ้าดูแลติดตามนักเรียนอย่างใกล้ชิด สอบถาม พูดคุยให้กำลังใจสม่ำเสมอ ทั้งจัดกิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในด้านต่างๆ เช่น ยาเสพติด ความปลอดภัย และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร นอกจากนี้มีการสร้างเครือข่าย เช่น เครือข่ายผู้ปกครอง นักเรียนแกนนำห้องเรียนสีขาว สารวัตรนักเรียน และหน่วยงานภายนอก เป็นต้น ด้านการเรียน เชิญผู้ปกครองประชุมติดตามนักเรียนที่มีผลการเรียนเป็น 0 ร มส. และ มผ. เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ด้านพฤติกรรม จัดกิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์ กิจกรรมจิตอาสา ค่ายนักเรียนแกนนำ ค่ายอบรมธรรมะ และกิจกรรมค่ายลูกธรีชดา

3.5 การส่งต่อ กรณีที่มีปัญหาของนักเรียนยังไม่ลดลงจะส่งต่อภายในไปยัง คลินิกเสมารักษ์ ศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น ครูฝ่ายกิจการนักเรียน ครูฝ่ายปกครอง หรือนักจิตวิทยา เพื่อร่วมกันดูแลนักเรียน โดยเน้นกระบวนการปรับทุกข์ สร้างสุข แก้ปัญหาและพัฒนา EQ หากโรงเรียนยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้จะส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานภายนอกที่ได้มี การทำ MOU ร่วมกับทางโรงเรียน

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชลรูดตากวิเชก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมภพ สุขพัฒนานรากุล (2558) ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโขงเจียม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า กระบวนการของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมและรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ การวางระบบบริหาร การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การจำแนกคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียนด้วยวิธีการอันหลากหลาย การป้องกันช่วยเหลือ แก้ไข ส่งต่อนักเรียน การจัดกิจกรรมแนะแนว และการนิเทศติดตาม ประเมินผลและรายงานผล เช่นเดียวกันกับ สฤณี วิวาสุ (2564) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า ด้านกระบวนการ มีการปฏิบัติกิจกรรมการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล กิจกรรมการคัดกรองนักเรียน กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาในระดับมากที่สุด และปฏิบัติกิจกรรมการป้องกันและแก้ไข และกิจกรรมการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ กรดา มลิล (2564) ที่ศึกษาพบว่า การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยที่ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ และสอดคล้องกับ ลลิตา วงทวี (2564) ได้ศึกษาประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านกระบวนการ (Process) ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการวางแผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการดำเนินงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการนำผลไปปรับปรุงพัฒนา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการติดตามและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. จากผลการประเมินด้านผลผลิต (Product) โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียน ขลุงรัชดาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก ที่ได้เสริมสร้างทักษะชีวิตและคุ้มครองนักเรียน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน อย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องจากรายงานผลโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (โรงเรียน ขลุงรัชดาภิเษก, 2562) ได้แก่ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีจำนวนลดลง อัตราการไม่จบตาม หลักสูตรตามเวลาที่กำหนดของนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายในและภายนอก นักเรียนโรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี มีทักษะชีวิต ในระดับ ยอดเยี่ยม ตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด นักเรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ผ่านทางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดการเรียนการสอน ตลอดไปจนถึงจัด โครงการ กิจกรรม เพื่อส่งเสริมนักเรียน จนได้รับการยอมรับจากการแข่งขันในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ โดยนักเรียนได้รับรางวัล อย่างต่อเนื่องในปีการศึกษา 2561 – 2563 โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก จังหวัดจันทบุรี ได้รับการยอมรับ ยกย่อง เชิดชูเกียรติในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิต และการคุ้มครองนักเรียนโดยได้รับรางวัลต่างๆ โรงเรียนมีวิธีปฏิบัติที่เป็นอย่างดีในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิต ความปลอดภัย และการคุ้มครองนักเรียนเป็น อย่างยั่งยืน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม เช่น แอปพลิเคชัน PS School ยามรักษาการณ์ ติดตั้งกล้องวงจรปิด หลังคาป้องกันแดดและฝน ติดตั้งถังดับเพลิง กิจกรรม เสริมหลักสูตรตามแผนปฏิบัติการประจำปี รวมถึงโครงการ One Classroom One Innovation ทุกห้องเรียน และนักเรียนมีความปลอดภัยครอบคลุมทุกด้าน เช่น ด้านสุขภาพ ด้านโภชนาการ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านความปลอดภัยในการเดินทาง จึงส่งผลให้การ ประเมินด้านผลผลิต (Product) โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขลุง รัชดาภิเษก มีความพึงพอใจในระดับมากในทุกด้าน ได้แก่ ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม เจตคติและมีทักษะพื้นฐานในการ ประกอบอาชีพสุจริต การรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การมีสุขภาพกาย สุขภาพใจ

และสุขนิสัย และการมีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ สอดคล้องกับ สมภพ สุขพัฒนานรากุล (2558) ที่ศึกษาการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า ผลผลิตของโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ ด้านรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ นักเรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัย มีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการกับปัญหาและอารมณ์ของตนเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม และมีเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต และ ปิยะวุฒิ ศรีชนะ (2559) ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยาคาร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า การประเมินผลผลิตมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ สฤยต์ วิวาสุ (2564) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า ด้านผลผลิต นักเรียนได้รับการพัฒนาในด้านเสริมสร้างทักษะชีวิตและการคุ้มครองนักเรียน ด้านความสามารถในการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ ลลิตา วงทวี (2564) ที่ได้ศึกษาประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ ความสอดคล้องของผลการดำเนินงานกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านข้อ พบว่า ครูมีแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียน สามารถป้องกัน วิเคราะห์ แก้ปัญหาสามารถส่งต่อและให้คำปรึกษานักเรียนได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและมีความสุขในการเรียนรู้ และนักเรียนรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกของครอบครัวมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2551). **คู่มือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสมุทสรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประจำปี 2562**. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรดา มลิลดา. (2564). **การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1**. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ.
- ปิยะวุฒิ ศรีชนะ. (2559). **การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยาคาร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28**. รายงานประเมินโครงการโรงเรียนโพนงามพิทยาคาร, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28, ยโสธร.
- พรวิมล กลิ่นศรีสุข. (2564). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม**. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พระครูสังฆรักษ์สิงห์ชัย จิตฺตมโม. (2563). **การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19**. บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์, 8(2), 143-154).
- โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก. (2562). **รายงานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาปีการศึกษา 2562**. จันทบุรี: โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- ลลิตา วงทวี. (2564). รายงานการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
โสตศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
รายงานวิจัยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- สมภพ สุขพัฒนานรากุล. (2558). การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สฤณี วิวาสุข. (2564). การประเมินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 33. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 8(8), 296-310.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน:
หลักการ แนวคิด และทิศทางการดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
วิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- _____. (2557). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. สืบค้นจาก
<http://www.nesdb.go.th>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determine sample size for research
activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3),
607-610.
- Stufflebeam, D. L. (2002). *The Spirit of Consuelo: An Evaluation of Ke Aka
Ho'ona*. Michigan: The Evaluation Center, Western Michigan
University.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

Stufflebeam, D. L., & Shinkfiell, A. J. (2007). **Evaluation: Theory, models and applications**. San Francisco: Jossey-Bass.